

Gunhild Vatn

SILDRE

Trude Westby Nordmark

**TRØNDELAG
SENTER
FOR
SAMTIDSKUNST**

Til snylteren

Sildre

Gunhild Vatn og Trude Westby Nordmark

Trøndelag Senter for Samtidskunst 7.–31. mars 2019

Tekst: Solveig Lønmo, kunsthistoriker. Foto: Anders Bergersen

(...) ho gav røynda ei ekstra kraft ved å sette ord på den, ho fylte den med energi. Eg merka også til mi glede at straks ho gjorde det, kjende eg at også eg kunne, og når eg prøvde, merka eg kor godt eg klarte det. Elena Ferrante i romanen *Mi briljante venninne* (2012)

I fortellinger de antyder med fraser av brent leire – kjølige, glatte og formfullendte eller uttrykksfulle, grove og uregjerlige – «fyller de virkeligheten med energi» ved å trekke betrakteren inn i dialoger om naturfascinasjon, kollektiv skyld og håp. Gunhild Vatn og Trude Westby Nordmark lar sine assosiasjoner og argumenter sildre åpent og lydhørt, og blande seg med betrakterens egne.

Trude

Keramiske trådledd eller ringer som er tredd inn i hverandre er et gjennomgående prinsipp i flere av Trude Westby Nordmarks skulpturer. Sammenkoblingene har et kompositorisk formål og en tydelig retning (utover, bortover, oppover). Selv om keramikkskulpturene står i ro, er det som om de var på vei mot noe før brenning, voksende ut av seg selv, formerende, gjentakende som på cellenivå. Glasurene omslutter liksom fastbrente øyeblikk.

I sin litografiske studie *Art Forms in Nature* (1899) tegnet Ernst Haeckel blant annet noen fantastiske maneter som eksempler på naturens iboende symmetri, med ornamenter som synes skapt av den mest briljante kunstner. Haeckel studerte alt fra encellede amøber til komplekse pattedyr, både for selv å tilegne seg kunnskap om naturen og for å demonstrere hvor praktfull planeten vår er. Plansjen med disse *discomedusae*, manetene, viser fangtråder i et ordnet kaos, viklet inn i hverandre og bølgende etter dyrets bevegelser. Keramikktrådene til Trude Westby Nordmark er organiske, med denne viljen til retning, som hos manetene.

Hennes *Snyltere* er på sin side som mønsterdetaljer fra de samme manetenes bløte skiver. Flere hundre slike har overtatt veggene, kanskje formerer de seg som ringene i de amorfe skulpturene. Formene er irregulære, overflatene preget av brenningstemperaturens herjing med glasurene. Fargespillet i dem er født ut av ukontrollert natur. Sammen er de små objektene imidlertid et stort ornament, og et utsnitt av den naturen Haeckel beundret så sterkt. Westby Nordmark lar utprøving og eksperimentering på verkstedet få entre gallerirommet; snylterne er freidig og vellykket impresjonistiske. En kullsvart ravn passer på dem. Våkende, illevarslende, eller bare observerende.

Hvis ringskulpturer som *Melting* demonstrerer en vilje til bevegelse og *Snyltere* en vilje til spredning, fremviser serien *Organ* en styrke som så vidt holdes tøylet i kompakte former. Objektene nærmest pulserer, utvider og trekker seg sammen igjen. De er vakre, groteske, og henvender seg til betrakterkroppen.

Gunhild

Uten å umiddelbart gi inntrykk av å være laget av en keramiker, retter vegginstallasjonen *Propaganda* seg mot en tenkende og tolkende betrakter, som dras inn i mylderet av symboler og visuelle budskap. Hermetikketiketter og slagord som delvis motsier hverandre slår an konteksten; omdreiningspunktet er Norge rundt det magiske året 1969. Og ganske snart finner vi keramikken i det hele – som egentlig er et eldre verk Gunhild Vatn nå har satt inn i en ny sammenheng; Porselensplatter med motiv fra byggingen av Norges første oljeplattform, Ocean Viking. På slike platter, gjerne knyttet til bestemte årstall og slik samle- og mimreobjekter, markeres nasjonale symboler og begivenheter samt mer unnselige stemningsmotiv. Av industrielle motiv er skip ganske vanlig; oljeplattformen virker på sin side fremmed og grell på porselenet. Industriooptimismen som vellet over landet med den første oljen var høyst fortryllende og ugiennomtrengelig, men ikke så lenge. De ulike interessene i forvaltning av fiskeressurser og oljeutvinning (mer, mer!) roper til oss fra veggplakatene. På toppen av det hele troner en overlegen gullkalv, liten, men trollbindende. Som et bibelsk symbol på materiell rikdom, er dansen rundt kalven overfladisk, arrogant og regelrett stormannsgalskap. Vel, her står vi, i nettopp dette «lykkelandet», dratt mellom egen velferdsstandard og miljøansvar.

Mer abstrakt, figurerer Vatns *Botsøvelser* som fremmedartede piktogrammer eller bildetegn. Porselensobjektene er montert horisontalt og alluderer en enigmatisk setning – kanskje urovekkende eller til og med illevarslende som «skriften på veggene» (igjen en bibelsk referanse), men også vakker og stillferdig. De hvite formene er imidlertid ikke så fremmede ved nærmere øyesyn, og hinter om funksjon med sine ringer, ledd og hylser som liksom hører til et eller annet. Verktøy? Lenkene gir assosiasjoner til avstraffelse; verkets tittel er også knyttet til syndsbekjennelse og anger. Keramikeren har hentet frem gamle gipsformer som hun tidligere har brukt i andre prosjekter, og hun jobber både selvransakende og utadrettet i *Botsøvelser*. Fra det rene, hvite porselenet drypper oljen og vil potensielt grise til de perfekte overflatene. De etiske dilemmaene søsterverket *Propaganda* løfter frem, tas videre.

Både lekent og alvorlig stiller Gunhild Vatn noen åpne spørsmål om hvor vi står i dag, og hva som skjer med arter som Haeckels maneter når vår egen art danser benektende rundt oljefatene. Plutselig er glasurene i Trude Westby Nordmarks keramikk som tilsølt av olje. Men like plutselig er Vatns porselensformer symmetriske organismer, frøsporer noe nytt kan gro ut av.

Sildre

Som betrakter både tiltrekkes og frastøtes vi av formene og overflatene, som på den ene siden er surrealistiske og fremmedartede og på den andre siden deler av et større bilde vi kjenner inderlig godt. Virkeligheten gis slik en ekstra kraft gjennom de kunstneriske ytringene til Trude Westby Nordmark og Gunhild Vatn, som spiller hverandre sterke. Sammen gir de fortellingen «ein rytme, no og då eit heilt orkester» (igjen Ferrante i nevnte roman), men det må likevel en leser eller betrakter til for at tematikkene skal finne gjenklang og få en betydning.

Og utenfor er våren i emning, for det finnes sykluser vi ennå ikke har kunnet rokke ved, og smeltevannet sildrer langs fortauskanter og i takrenner, så fullt av lysegrønt håp.

Installasjon; H 2,5m x B 5 m x D 25cm. Hele installasjonen består av 3 ulike verk: **Propaganda**, 2019, plakater, reproduisert digitalprint **Ocean Viking**, 2017, 9 stk porselensplatter med motiv fra Norges første oljeplattform **Dansen rundt gullkalven**, 2017, porselen, betong, armeringsjern
Foto: Susann Jamtøy

Trude Westby Nordmark, Vegg venstre: **Snyltere**, 2019, steingods, porselen, div.glasurer, utstoppet ravn, friidrett spyd, H 5m B 3m Vegg høyre: **Rundsnyltere**, 2019, porselen, div.glasurer, kikkert, B 10cm Skulptur til høyre: **Kraft**, 2018, steingods, glasur, H 70 x B 40 x D 70, Installasjon på tang: Bak: **Mellomrom**, 2018, H 1m L 1,5 m Midt i: **Kjernehus**, 2019, H 1m B 0,5m Front: **Ild**, 2018, steingods, glasur, H 35 x B 40. **Foto**: Susann Jamtøy

Trude Westby Nordmark, **Kjernehus**, 2019, steingods , div. glasurer
H 1m B 0,5m Foto: Susann Jamtøy

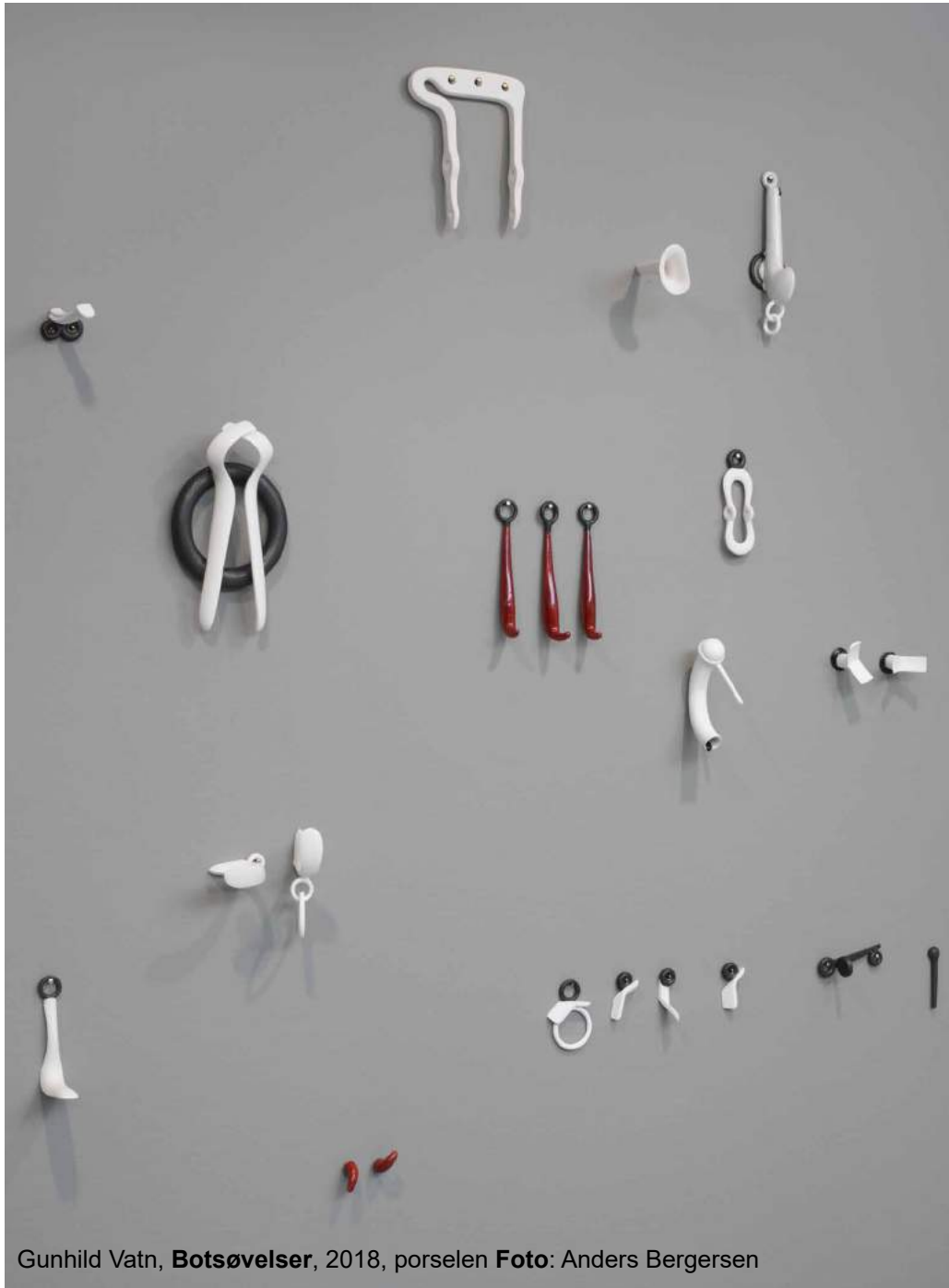

Gunhild Vatn, **Ocean Viking nr 9**, 2019, Porselensplatte m. dekal H 19 x B 19 x D 3 cm
Foto: Susann Jamtøy

Trude Westby Nordmark, **Pusterom**, 2018, steingods, glasur, H. 75 x B 43 x D 40
Foto: Anders Bergersen

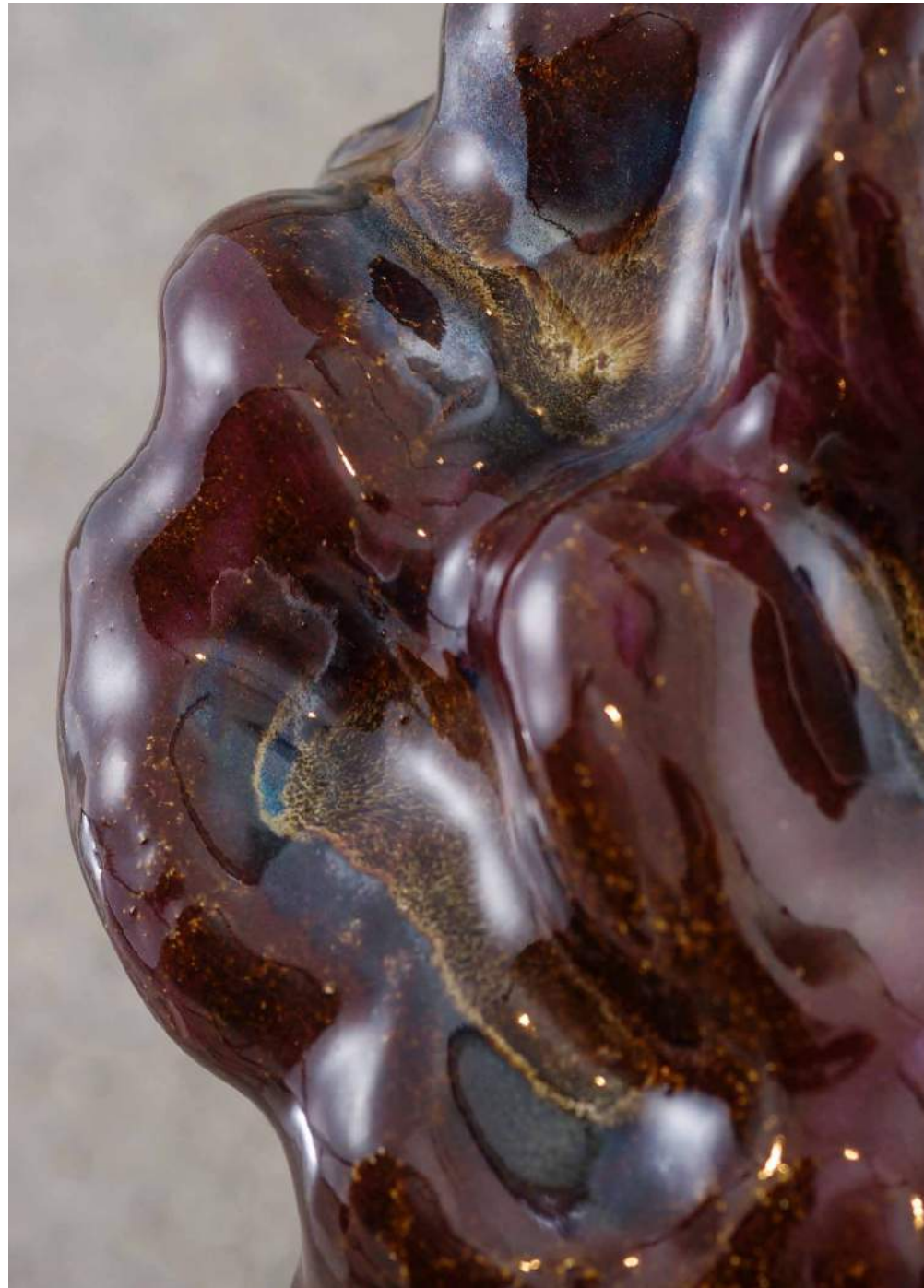
Gunhild Vatn, **Botsøvelser**, 2018, porselen Foto: Anders Bergersen

Botsøvelser, 2018, porselen, H 18 x B 2 x D 4 Foto: Anders Bergersen

Trude Westby Nordmark, **Kraft**, 2018, steingods, glasur, H 70 x B 40 x D 70
Foto: Anders Bergesen

Gunhild Vatn, **Botsøvelser**, 2018, porselen, H 8 x B 12 x D 16 Foto: Anders Bergersen

Botsøvelser, 2018, porselen, H 10 x B 14 x D 1 Foto: Anders Bergersen

Trude Westby Nordmark, **Organ I**, 2018, steingods, glasur, H 30 x B 25
Foto: Anders Bergersen

Organ II, 2018, steingods, glasur H 23 x B 20 **Foto:** Anders Bergersen

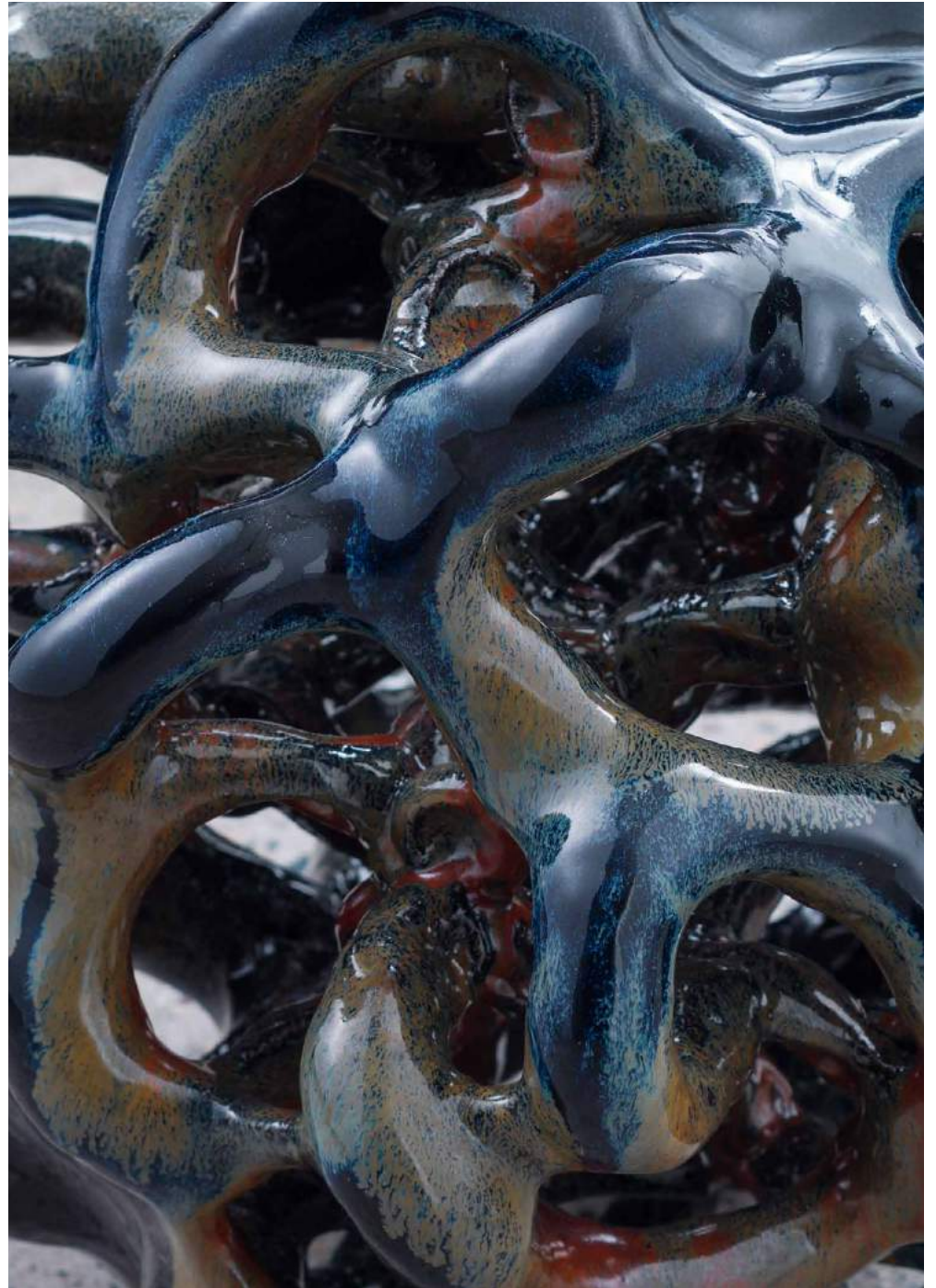

Gunhild Vatn, **Gullkalven**, 2018, porselen, betong, armeringsjern, H 45 x B 35 x D 25
Foto: Anders Bergersen

Trude Westby Nordmark, **Ild**, 2018, steingods, glasur, H 35 x B 40
Foto: Anders Bergersen

Gunhild Vatn, **Botsøvelser**, 2018, porselen, H 120 x B 14 x D 6
Foto: Anders Bergersen

Botsøvelser, 2018, porselen, H 6 x B 6 x D 6 **Foto:** Anders Bergersen

Gunhild Vatn, **Botsøvelser**, 2018, porselen Foto: Anders Bergersen

Botsøvelser, 2018, porselen, H 44 x B 10 x D 4 Foto: Anders Bergersen

Drømmebrønn, 2018, steingods, glasur, H 45 x B 43 **Foto:** Anders Bergersen

Trude Westby Nordmark

www.trudewestby.com

Botsøvelser, 2018, porselen, nesering for okse i messing, H 16 x B 8 x D 6
Foto: Anders Bergersen

Gunhild Vatn

www.vatn.info